

Forfatter: Heiberg, Johanne Luise

Titel: Udrag fra Et liv genoplevet i erindringen, Bind II 1842-49

Citation: Heiberg, Johanne Luise: "Et liv genoplevet i erindringen", i Heiberg, Johanne Luise: *Et liv genoplevet i erindringen*, udg. af Niels Birger Wamberg , Gyldendal, 1973-74., s. 108. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-heibfr02-shoot-idm140151022190416/facsimile.pdf> (tilgået 23. oktober 2021)

Anvendt udgave: Et liv genoplevet i erindringen

Ophavsret Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen.](#)

de. Er det hensyn at tage, hører jeg mangen en læser udbryde. Men herpå vil jeg svare: Det er lettere at gøre dette udbrud end i virkeligheden at tage alle de stik, der tyder på, at ens motiver opfattes lige modsat af det, de var, varme for kunsten, og ene og alene varme for kunsten. Jeg læste som sagt Holberg meget, så udførelsen af hans stykker med alvor og anstrengelse for at trænge ind i hans ånd, et arbejde ingen på teatret bemærkede, eller om man havde sagt dem det, ville have fået lid til.

Under denne varme for Holberg gik jeg en aften i teatret for at overvære forestillingen af Holbergs »Barselstue«.

Hvad der kan overkomme en virkelig skuespillerinde for en iver, for en smerte ved at se et stykke, en rolle mishandlet, er vel noget, som den, der ikke selv er digter eller skuespiller, vanskeligt kan forestille sig. Man har en følelse, som om det var en samvittighedssag at få fejlen rettet; man har ingen ro på sig, inden det er besørget. Allerede som ganske ung pige pinte det mig at se en af de Holbergske figurer totalt forvansket ved gengivelsen, nemlig Engelche Hattemagers i »Barselstuen«. Efter en gammel slendrian overdrog man altid denne rolle til en af figurantinderne ved balletten, ubekymret om, hvorledes samme dame opfattede rollens betydning i stykket. Den ene fremstillende efter den anden gjorde nu intet andet end strengt at udføre, hvad noterne hos Holberg forlanger, nemlig at neje og atter at neje, uden at der i denne nejen lå mindste tilløb af mening, der sagde, hvorfor denne dame, om hvem ingen melde, at hun er stum, ikke betjener sig af talens brug; men mærkeligt nok hød rollen på grund af denne opfattelse i teatersproget aldrig andet end »D e n s t u m m e«, en bidende kritik over disse figurantinders opfattelse; thi den naturlige benævnelse – som den også siden fik – ville unægteligt have været »d e n n e j e n d e d a m e« eller »d e n t a v s e d a m e«. Jeg så som sagt allerede meget tidligt, at her blev en fejl begået, som burde rettes, men jeg vågede ikke at melde mig som den, der troede at kunne gøre det bedre. Engang i mit første ægteskabsår (1831) tog jeg imidlertid mod til mig og sagde til Collin, at jeg troede, at der burde lægges en mening, en betydning i Engelche Hattemagers tavshed, der hidtil var forsømt af fremstillenderne. Collin greb tilbudet med begge hænder, og inden kort tid optrådte jeg i Engelches rolle. På teatret havde mit tilbud vakt en